

Avustukset

FI | [SV](#)

Valtionavustusten hakeminen, käyttö ja valvonta
Asiointipalvelu ja ohjeet
Hakuaikojat
Avustusten siirtäminen ja mallipohjat

Valtion erityisavustus turvattomista oloista tulleiden lasten varhaiskasvatukseen järjestämiseen

[Asioi verkossa](#)

Opetus- ja kulttuuriministeriö julistaa haettavaksi valtion erityisavustuksen tilapäistä suojelua hakevien tai saavien, kansainvälistä suojelua hakevien taikka ilman oleskeluoikeutta olevien lasten (paperittomat lapset) varhaiskasvatukseen järjestämiskuluihin.

Myönnettävä erityisavustus on vuoden 2022 toisen lisätalousarviopäätöksen mukaan yhteensä enintään 67 miljoonaa euroa opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokan momentilta 29.10. 30., ellei lisätalousarvion käsittelyssä muuta päätetä.

Avustusta voivat hakea varhaiskasvatusta järjestävät kunnat. Kunta tai kuntayhtymä voi sisällyttää hakemukseensa yksityisen palveluntuottajan varhaiskasvatukseen. Avustusta ei voida myöntää yksityishenkilöille eikä yksityisille varhaiskasvatusta järjestäville yrityksille, yhteisöille tai säätiöille.

Avustusta myönnetään niiden kustannusten kompensoimiseksi, jotka ovat syntyneet ajalla 4.3.-31.12.2022 avustuksen kohderyhmälle järjestetystä varhaiskasvatuksesta. Selvitys avustuksen käytöstä tulee tehdä 30.4.2023 mennessä.

Hakuaika alkaa 19.9.2022 ja päättyy 24.10.2022 klo 16.15.

Päätökset pyritään tekemään marras-joulukuussa 2022.

Vuoden 2023 aikana syntyneet kulut aiotaan korvata myöhemmin erikseen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin kirjattavan avustuksen nojalla (hallituksen esitys eduskunnalle syksyllä 2022).

[Näytä kaikki](#) ▼

Mihin ja kenelle avustus on tarkoitettu?

- sellaisten tilapäistä suojelua hakevien tai saavien, kansainvälistä suojelua hakevien taikka ilman oleskeluoikeutta olevien lasten (paperittomat lapset) varhaiskasvatukseen, joilla ei ole kotikuntalain (201/1994) mukaista kotikuntaa

- *kansainvälistä suojelua hakevalla lapsella* tarkoitetaan ulkomaalaista lasta, joka on hakenut kansainvälistä suojelua ulkomaalaislain (301/2004) 95 §:n mukaisesti ja *tilapäistä suojelua hakevalla tai saavalla lapsella* ulkomaalaislain 109 §:ssä tarkoitettua suojelua hakenutta tai saanutta ulkomaalaista lasta. *Ilman oleskeluoikeutta olevilla lapsilla (paperittomat lapset)* tarkoitetaan lasta, jonka oleskeluoikeus Suomessa on ulkomaalaislain 40 §:n mukaisesti päättynyt.

Avustuksen tavoite

Varhaiskasvatuspalveluilla voidaan tarjota lapsille turvallinen arjen kasvu- ja oppimisympäristö ja mahdollisuus tutustua lähiyhteisön lapsiin ja perheisiin sekä suomalaiseen kulttuuriin.

Erityisavustuksella pyritään edistämään haavoittuviin ryhmiin kuuluvien tilapäistä suojelua hakevien tai saavien, kansainvälistä suojelua hakevien ja paperittomien lasten mahdollisuutta osallistua laadukkaaseen varhaiskasvatukseen sekä kannustamaan kuntia varhaiskasvatukseen järjestämiseen näille lapsille.

Lasten arjessa varhaiskasvatukseen rutiineilla ja päivittäisellä toiminnalla on merkittävä suojaava vaikutus ja varhaiskasvatuksessa voidaan tarjota varhaiskasvatukseen mukaista yleistä, tehostettua tai erityistä tukea turvattomista oloista paenneille lapsille.

Varhaiskasvatukseen järjestämisessä on kuitenkin aina ensisijaisesti mietittävä lapsen etua ja varhaiskasvatukseen järjestämisen tulee perustua lapsen tarpeiden yksilölliseen arviointiin.

Millä perusteilla hakemuksia arvioidaan?

1. Hakukohtaiset myöntöperusteet

Avustusta voivat hakea varhaiskasvatusta järjestävät manner-Suomen kunnat. Avustusta myönnetään kunta tai kuntayhtymä kohtaisesti. Kunta tai kuntayhtymä voi sisällyttää hakemukseensa yksityisen palveluntuottajan varhaiskasvatukseen. Avustusta ei voida myöntää yksityishenkilöille eikä yksityisille varhaiskasvatusta järjestäville yrityksille, yhteisöille tai säätiöille.

Valtion erityisavustus myönnetään 31.12.2022 mennessä varhaiskasvatukseen järjestäjäkohtaisesti, hakemuksen perusteella. Avustusta myönnetään niiden kustannusten kompensoimiseksi, jotka ovat syntyneet ajalla 4.3.-31.12.2022 avustuksen kohderyhmälle järjestetystä varhaiskasvatuksesta. Selvitys avustuksen käytöstä tulee tehdä 30.4.2023 mennessä.

Poiketen yleisesti myönnettyistä erityisavustuksista, tämän avustuksen osalta ei vaadita omarahoitusosuutta. Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksella katetaan varhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten laskennallisia kustannuksia.

Valtion erityisavustusta voidaan käyttää seuraaviin toimiin:

Avustuksella kompensoidaan vuoden 2022 aikana varhaiskasvatukseen järjestäjille syntyneitä kustannuksia, jotka aiheutuvat kotikunnattomien tilapäistä suojelua hakevien tai saavien, kansainvälistä suojelua hakevien taikka paperittomien lasten varhaiskasvatukseen järjestämisestä. Varhaiskasvatusta ja lapsimääriä katsotaan aikavälillä 4.3.2022- 31.12.2022.

- *Kansainvälistä suojelua hakevalla lapsella* tarkoitetaan ulkomaalaista lasta, joka on hakenut kansainvälistä suojelua ulkomaalaislain (301/2004) 95 §:n mukaisesti ja *tilapäistä suojelua hakevalla tai saavalla* lapsella ulkomaalaislain 109 §:ssä tarkoitettua suojelua hakenutta tai saanutta ulkomaalaista lasta. *Ilman oleskeluoikeutta olevalla eli paperittomalla lapsella* tarkoitetaan lasta, jonka oleskeluoikeus Suomessa on ulkomaalaislain 40 §:n mukaisesti päättynyt.

- Kun lapsi saa kotikunnan, kunta saa lapselle järjestetyistä palveluista myöhemmin korvauksen osana peruspalvelujen valtionosuutta. Tällä avustuksella korvataan varhaiskasvatusta, jota lapselle on annettu, ennen kuin hän on saanut kotikunnan. Mikäli lapsi saa kotikunnan esimerkiksi marraskuussa 2022, hänen varhaiskasvatustaan marras- ja joulukuulta 2022 ei voi ilmoittaa tähän avustukseen.

- Varhaiskasvatuksesta aiheutuneet kustannukset korvataan valtakunnallisten keskimääräisten kustannusten mukaan, eli niitä ei rätätälöidä kuntakohtaisten kustannustasojen mukaan. Keskimääräiset kustannukset sisältävät kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön kulut, tilakustannukset, aineet (kuten esimerkiksi elintarvikkeet), tarvikkeet sekä muut hankinnat muilta kuin kunnilta ja kuntayhtymiltä. Avustusta voi käyttää edellä mainittuihin kustannuksiin. Kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstöllä tarkoitetaan varhaiskasvatustilain 35 §:n ja 38 §:n mukaista henkilöstöä.

- Valtion erityisavustuksella korvataan päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa järjestettyä varhaiskasvatusta. **Avustuksella ei korvata avointa varhaiskasvatustoimintaa.**

- Kunta tai kuntayhtymä voi sisällyttää hakemukseen myös yksityistä varhaiskasvatusta. Kunta voi käyttää avustusta kattamaan esimerkiksi varhaiskasvatukseen ostopalvelutoiminnan hankintakustannuksia taikka kunnan maksamaa osuutta palvelusetelistä tai yksityisen hoidon tuesta.

Valtion erityisavustuksen määräytymiseen vaikuttavat kohderyhmän lapsille järjestetty varhaiskasvatus sekä siihen osallistuneiden lasten lukumäärä aikavälillä 4.3.2022-31.12.2022.

Sähköisellä hakulomakkeella ilmoitetaan 0-2 vuotiaiden lasten varhaiskasvatukseen määrä, 3-6 vuotiaiden osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten varhaiskasvatukseen määrä sekä 3-6 vuotiaiden kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten varhaiskasvatukseen määrä. Tarkemmat ohjeet hakulomakkeella.

Momenttien mukainen ikä- ja aikajaottelu perustuu varhaiskasvatusasetuksen (753/2018) määräämään henkilöstömitoitukseen, joka muodostaa myös erilaisen kustannuspohjan kullekin ikä- ja aikajaolle.

Varhaiskasvatuksen määrä kysytään 4.3. – 30.9.2022 (hakua edeltävä aika) osalta toteuman mukaan ja loppuvuoden 1.10.-31.12.2022 (haun jälkeisen ajan osalta) arviona. Toteumalla tarkoitetaan tässä yhteydessä niitä kuukausia, josta on jo tehty hakuedellytysten mukainen varhaiskasvatuspäätös.

Erityisavustusta myönnetään sellaisesta kalenterikuukaudesta, jona lapsen varhaiskasvatuspäätöksessä päätetty tai sopimuksessa sovittu varhaiskasvatuspäivien määrä on vähintään 10 päivää. Kymmenen päivän laskemisessa ei ole kyse lapsen toteutuneista läsnäolopäivistä. Koska varhaiskasvatuksen järjestäjillä on erilaisia tapoja päättää ja sopia varhaiskasvatusajoista, voi kymmenen päivää olla päätettynä tai sovittuna esimerkiksi muodossa tuntia/viikko tai päiviä/kuukausi.

Lapsista ei tarvitse ilmoittaa tunnistetietoja hakulomakkeella. Kunnan tulee pyydettäessä toimittaa tiedot avustuksen piirissä olleista lapsista.

Hakulomakkeella ilmoitetaan vain hakuedellytykset täyttävien kuukausien ja lasten yhteismäärät.

Hakulomakkeella ilmoitetaan kokonaisarvio kuukausien yhteismäärästä kyseisistä lapsiryhmistä:

- Kuinka monta kuukautta olette järjestäneet 3-6 vuotta täyttäneille kohderyhmän lapsille varhaiskasvatusta 5 h tai alle / pvä? Kuinka monta lasta tähän kohderyhmään kuuluu?
- Kuinka monta kuukautta olette järjestäneet 3-6 vuotta täyttäneille kohderyhmän lapsille varhaiskasvatusta yli 5 h / pvä? Kuinka monta lasta tähän kohderyhmään kuuluu?
- Kuinka monta kuukautta olette järjestäneet alle 3 vuotta täyttäneille lapsille varhaiskasvatusta? Kuinka monta lasta tähän kohderyhmään kuuluu?

Kuukausi on lapsikohtainen eli kuinka monta kuukautta varhaiskasvatusta on järjestetty osa- ja kokoaikaisesti erikseen alle 3-vuotiaiden ja 3-6 vuotta täyttäneiden lasten osalta.

Esimerkki varhaiskasvatuskuukausien laskemisesta:

Kunnassa on aloittanut maaliskuussa 2022 osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa 10 yli 3-vuotiasta kohderyhmään kuuluvaa lasta. Toukokuussa 2022 on aloittanut 5 yli 3-vuotiasta kohderyhmään kuuluvaa lasta kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa ja kesäkuussa 2022 on aloittanut 4 alle 3-vuotiasta lasta osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa. Lisäksi lokakuussa on aloittamassa 5 yli 3-vuotiasta lasta kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa. Kaikkien lasten varhaiskasvatuksesta on tehty päätös, jonka mukaan lapset osallistuvat varhaiskasvatukseen vähintään 10 päivää kuukaudessa. Kaikkien lasten arvioidaan jatkavan varhaiskasvatuksessa vuoden 2022 loppuun saakka.

Maaliskuussa aloittaneiden lasten varhaiskasvatuskuukausia on yhteensä 100 (10 kuukautta x 10 lasta) Toukokuussa aloittaneiden lasten varhaiskasvatuskuukausia on yhteensä 40 (8 kuukautta x 5 lasta) Kesäkuussa aloittaneiden lasten varhaiskasvatuskuukausia on yhteensä 28 (7 kuukautta x 4 lasta) Lokakuussa aloittavien lasten varhaiskasvatuskuukausia on yhteensä 15 (3 kuukautta x 5 lasta)

- Kuinka monta kuukautta olette järjestäneet 3-6 vuotta täyttäneille kohderyhmän lapsille varhaiskasvatusta 5h tai alle / pvä? VASTAUS: 100 kk / 10 lasta
- Kuinka monta kuukautta olette järjestäneet 3-6 vuotta täyttäneille kohderyhmän lapsille varhaiskasvatusta yli 5 h / pvä? VASTAUS: 55 kk / 10 lasta
- Kuinka monta kuukautta olette järjestäneet alle 3 vuotta täyttäneille lapsille varhaiskasvatusta? VASTAUS: 28 kk / 4 lasta

Valtion erityisavustusta ei voi käyttää

- toimintaan tai kohteeseen, johon on samalle ajankohdalle myönnetty jo valtion erityisavustusta. Valtion erityisavustuksella voidaan kuitenkin jatkaa aiemmin aloitettua, erityisavustuksella toteutettua vastaavaa toimintaa, joka täyttää yllämainitut kriteerit.

Myönnettyä avustusta ei voi käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunnan palkkakustannuksiin kuten perhetyöntekijät, kuraattorit, psykologit, terveydenhoitajat, psykiatriset sairaanhoitajat, nepsy-valmentajat tai -ohjaajat ym.

2. Yleiset perusteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyrkii strategiansa mukaisesti vaikuttamaan siihen, että kaikkien kyvyt ja osaaminen vahvistuvat; että yhteiskuntaa uudistetaan luovalla, tutkivalla ja vastuullisella toiminnalla; ja että merkityksellisen elämän edellytykset turvataan yhdenvertaisesti. OKM:n strategia on luettavissa [verkkosivuilta](#).

Hakemusten arvioinnissa ja vertailussa voidaan siten katsoa eduksi, jos toiminta tai hanke osaltaan edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta, keskinäistä kunnioitusta ja kestävää kehitystä OKM:n strategian toimintalupauksen mukaisesti.

3. Valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset täyttyvät. Ministeriö ottaa yleiset edellytykset huomioon myös avustuksen määrää harkittaessa. Valtionavustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä ovat (valtionavustuslain 7 § 1 mom.):

- Tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä.
- Avustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta.
- Avustuksen myöntäminen on tarpeellista, kun otetaan huomioon hakijan saama muu julkinen tuki sekä hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus.
- Valtionavustuksen myöntäminen vääristää vain vähän kilpailua ja markkinoiden toimintaa.

Jos avustus kohdistuu palkkakustannuksiin, voidaan avustus myöntää vain erityisen painavasta syystä, jos avustuksen saaja on saanut rangaistuksen luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä (valtionavustuslain 7 § 2 mom).

4. Esteitä avustuksen myöntämiselle

Jos hakija on saanut aiemmin avustuksia ministeriöltä, sen tulee huolehtia, että avustuspäätöksissä edellytetyt selvitykset avustusten käytöstä on tehty määräaikaan mennessä. Ministeriö hylkää hakemuksen, jos hakija on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuttaan antaa ministeriölle tietoja aiemmin myönnettyjen avustusten käytön valvontaa varten.

Hakemus hylätään, jos se paperisena laadittuna saapuu määräajan jälkeen.

Miten avustusta haetaan?

Avustusta haetaan opetus- ja kulttuuriministeriön asiointipalvelussa. Jos se ei ole mahdollista, ota yhteyttä avustuksesta lisätietoja antavaan virkamieheen. Hakijan tulee huomioida, ettei hakemusta pysty lähettämään asiointipalveluun määräajan umpeutumisen jälkeen. Vastuu hakemuksen saapumisesta määräaikaan mennessä on hakijalla.

Asiointipalvelun käyttöohjeet

Asiointipalvelun käyttö edellyttää yhteisöasiakkailta Y-tunnusta, Suomi.fi-tunnistusta sekä Suomi.fi-valtuuksien käyttöä. Palveluun kirjaudutaan Digi- ja väestötietoviraston Suomi.fi-tunnistuksen kautta henkilökohtaisella pankkitunnisteella, mobiilivarmenteella tai varmennekortilla.

Hakija täyttää asiointipalvelussa olevan hakulomakkeen, liittää siihen lomakkeen yhteydessä pyydetyt liitteet ja toimittaa hakemuksen asiointipalvelun kautta ministeriölle. Ministeriö lähettää päätöksen hakijalle asiointipalveluun.

Hakija tekee asiointipalvelussa mahdolliset hakemuksen täydennykset ja päätöksen muutospyynnöt. Hakija tekee myös selvitykset asiointipalvelussa.

- [Asiointipalvelun käyttöohje yhteisöasiakkaille](#) PDF 1.1MB
- [Valtionavustusten asiointipalvelu ja ohjeet](#)
- [Asiointipalveluun kirjautuminen ja valtuudet](#)
- [Suomi.fi-ohjeet ja tuki](#) ↗

Tarkemmat ohjeet hakulomakkeella.

Millaisia ehtoja avustusten käyttöön liittyy? ^

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty.

Avustuksen saajan taloudenhoito ja hallinto on järjestettävä asianmukaisesti.

Avustuksen käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä.

Yleisistä ehdoista poiketen, avustuksen saajalta ei edellytetä kustannuspaikkakohtaista talousraportointia.

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on oikeus tehdä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia, jotka ovat tarpeellisia valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa (valtionavustuslain 16 §).

Avustuksen saajan tulee selvittää, onko sillä velvollisuus noudattaa hankintalainsäädäntöä, ja ottaa tämä toiminnassaan huomioon. Myös valtioon, kuntiin tai seurakuntiin kuulumaton avustuksen saaja voi olla velvollinen kilpailuttamaan hankintansa noudattaen hankintalain mukaisia menettelyitä.

Jos avustuksen saaja täyttää julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit (esim. rahoituksesta yli puolet on julkista rahoitusta), avustuksen saajan tulee noudattaa hankintalakia kaikissa hankinnoissaan.

Jos avustuksen saaja saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta, saajan on tässä hankinnassa noudatettava hankintalakia.

(Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016).

Opetus- ja kulttuuriministeriö on linjannut, että avustuksen saajan tulee pyytää tarjous useammalta kuin yhdeltä toimittajalta sellaisissa tavara- ja palveluhankinnoissa, jotka alittavat kansallisen kynnysarvon mutta joiden arvo ilman arvonnisäveroä ylittää 20 000 euroa.

Avustuksen käyttöön liittyy myös muita ehtoja ja rajoituksia. [Katso avustusten ehdot ja -rajoitukset kokonaisuudessaan.](#)

Miten tuloksista ja avustuksen käytöstä raportoidaan? ^

Avustusten käytöstä on tehtävä selvitys viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä.

Selvitykseen sisältyy tuloksellisuusraportointi, jossa ilmoitetaan lapsimäärät ja kuukaudet. Jos lapsimäärät eivät toteudu hakemuksen mukaisesti, avustusta tulee palauttaa selvityksen teon yhteydessä.

Asiointipalvelussa haetuista ja myönnettyistä avustuksista selvitykset tehdään OKM:n asiointipalvelussa.

Paperilomakkeella haetuista avustuksista tehdään selvitykset ministeriölle erillisellä lomakkeella.

Myönnetyt avustukset

[Myönnetyt avustukset](#) PDF 316kB

VARHAISKASVATUS

Lisätietoja

- Opetusneuvos
Tarja Kahiluoto
puh. 02953 30386
tarja.kahiluoto@gov.fi
- Projektisihteeri
Aili Tervonen
puh. 0295 330216
aili.tervonen@gov.fi

Tekninen tuki hakuprosessissa:

Asiointipalvelua koskevissa teknisissä kysymyksissä saa tukea osoitteesta: asiointipalvelu.okm@gov.fi

Katso myös opetus- ja kulttuuriministeriön [opas valtionavustusten hakemisesta, käytöstä ja käytön valvonnasta](#). PDF 437kB

